REGIONALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA W SZCZECINIE

Szczecin, dnia 23 grudnia 2025 r.

WPS.410.216.2025.ŁB

Sz. P.
Sławomir Cichoń

Dyrektor Regionalnej Dyrekcji
Lasów Państwowych w Szczecinku
ul. Mickiewicza 2
78-400 Szczecinek

Działając na podstawie art. 54 ust. 1 i art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r., poz. 1112), w nawiązaniu do pisma Zastępcy Dyrektora ds. Gospodarki Leśnej Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku z dnia 24 października 2025 r., znak: ZU.6004.6.39.2024 z prośbą o zaopiniowanie projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Manowo na okres od 01.01.2026 r. do 31.12.2035 r. wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, uprzejmie informuję, co następuje.

1. W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Manowo zlokalizowane są poniższe obszary objęte ochroną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r., poz. 1478 ze zm.);

a) specjalne obszary ochrony siedlisk Natura 2000: „Dolina Radwi, Chocieli i Chotli" PLH320022, „Mechowisko Manowo" PLH320057, „Wiązogóra" PLH320066;
b) rezerwaty przyrody: „Jezioro Lubiatowskie im. prof. Wojciecha Górskiego", „Mechowisko Manowo", „Rekowski Wrzosiec";
c) obszary chronionego krajobrazu: „Koszaliński Pas Nadmorski", „Dolina Radwi (Mostowo – Zegrze)";
d) 5 pomników przyrody;
e) użytek ekologiczny „Rozworowskie Szuwary";
f) 6 stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt;
g) stanowiska chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt.

2. W załączonej „Prognozie oddziaływania na środowisko projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Manowo na lata 2026-2035" (Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Szczecinku) przeanalizowano wpływ realizacji ustaleń Planu na poszczególne elementy środowiska oraz obszary chronione, w tym obszary Natura 2000. Oddziaływanie Planu na specjalne obszary ochrony siedlisk określono na podstawie analizy wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na siedliska i gatunki, dla których ochrony powołano te obszary. Na podstawie analizy zaplanowanych działań wytypowano obszary możliwego negatywnego wpływu zabiegów oraz przedstawiono propozycje ograniczenia tego wpływu. Przedstawiono propozycje dotyczące

sposobu ochrony stanowisk roślin i zwierząt chronionych, sposobu ochrony leśnych i nieleśnych siedlisk przyrodniczych oraz ochrony stanowisk archeologicznych.

3. Z przedłożonej do zaopiniowania dokumentacji wynika, że:

a) specjalny obszar ochrony siedlisk „Dolina Radwi, Chocieli i Chotli" PLH320022 na gruntach Nadleśnictwa zajmuje 3 341,03 ha i nie posiada planu zadań ochronnych. Dla obszaru opracowano tymczasowe cele ochrony dla siedlisk przyrodniczych oraz gatunków i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Radwi, Chocieli i Chotli PLH320022 ustanowione Obwieszczeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 8 marca 2022 r. (WOPN.6322.2.2022.KA.PW). Specjalny obszar ochrony siedlisk „Mechowisko Manowo" PLH320057 na gruntach Nadleśnictwa Manowo zajmuje 55,23 ha i posiada plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 5 lutego 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Mechowisko Manowo PLH320057 (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2015 r., poz. 443). Specjalny obszar ochrony siedlisk „Wiązogóra" PLH320057 na gruntach Nadleśnictwa Manowo zajmuje 482,29 ha i posiada plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 29 lipca 2024 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wiązogóra PLH320066 (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2024 r., poz. 3818). Najważniejszym elementem Planu, który może mieć wpływ na stan zachowania siedlisk oraz istniejących lub potencjalnych miejsc bytowania zwierząt są działania dotyczące użytkowania drzewostanów. Celem przeprowadzenia zabiegów pielęgnacyjnych jest uzyskanie najodpowiedniejszych dla danych warunków siedliskowych składów gatunkowych poprzez eliminowanie gatunków niepożądanych (obcych geograficznie i ekologicznie). Planowane użytkowanie rębniami złożonymi ma na celu stworzenie odpowiednich warunków do powstania i rozwoju młodego pokolenia. Rodzaje planowanych rębni dobrano najbardziej zbliżone do naturalnych procesów rozwojowych drzewostanów w danych warunkach siedliskowych. Użytkowanie rębne nie spowoduje zaniku określonego typu siedliska oraz zmniejszenia jego powierzchni. Objęcie szczególną troską siedlisk nieleśnych, głównie poprzez zapisy w programie ochrony przyrody (np. pozostawianie buforu z otaczającego drzewostanu bez zabiegów gospodarczych), powinno przyczynić się do zachowania tych siedlisk w odpowiednim stanie. Na podstawie posiadanych informacji oraz prognoz odnośnie zakresu zmian, które mogą wyniknąć podczas realizacji zadań gospodarczych można ustalić, że Plan nie będzie miał znacząco negatywnego wpływu na przedmioty ochrony ww. obszarów Natura 2000;

b) postępowanie w rezerwacie przyrody „Jezioro Lubiatowskie im. prof. Wojciecha Górskiego" określa plan ochrony, ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 14 kwietnia 2009 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2009 r. Nr 16, poz. 652 ze zm.), postępowanie w rezerwacie przyrody „Mechowisko Manowo" określają zadania ochronne ustanowione Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 5 lutego 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Mechowisko Manowo PLH320057 (obszar rezerwatu przyrody pokrywa się z obszarem Natura 2000 Mechowisko Manowo PLH320057). Natomiast rezerwat przyrody „Rekowski Wrzosiec" nie posiada planu ochrony ani zadań ochronnych. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie pismem z dnia 21 sierpnia 2025 r. (znak: WNR.6205.37.2025.PW) uzgodnił wykonanie prac w otulinie rezerwatu przyrody „Rekowski Wrzosiec". W projekcie PUL nie zaplanowano zabiegów gospodarczych na terenie rezerwatów przyrody i na tej podstawie można stwierdzić, że Plan nie będzie miał znacząco negatywnego wpływu na cele ochrony określone w zarządzeniach powołujących analizowane formy ochrony przyrody;

c) obszary chronionego krajobrazu „Koszaliński Pas Nadmorski", „Dolina Radwi (Mostowo – Zegrze)" - podczas realizacji Planu należy przestrzegać zakazów, które reguluje uchwała nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2021 r., poz. 2091 z późn. zm.);

d) oddziaływanie PUL na pomniki przyrody. W celu zapewnienia ochrony drzewom stanowiącym pomniki przyrody ożywionej, akty powołujące niniejszą formę ochrony przyrody zawierają następujące zakazy: niszczenia, uszkadzania lub przekształcenia drzew, uszkadzania i niszczenia gleby wokół drzew, a także umieszczania tablic, napisów i innych znaków nie związanych z ochroną pomnika przyrody. W wydzieleniach, w których zaplanowano użytkowanie rębne zalecono pozostawić kępę drzewostanu wokół drzewa stanowiącego pomnik przyrody. Przy zastosowaniu powyższych wskazań, nie przewiduje się możliwości wystąpienia negatywnego wpływu ocenianego projektu PUL na pomniki przyrody;

e) użytek ekologiczny „Rozworowskie Szuwary" - podczas realizacji Planu należy przestrzegać zakazów, które reguluje Uchwała Nr XXXV/254/2009 Rady Gminy Manowo z dnia 26 listopada 2009 w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego Rozworowskie Szuwary (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2009 r., poz. 291). Należy zauważyć, że pewien wpływ mogą mieć wskazania gospodarcze zaplanowane w wyłączeniach bezpośrednio przylegających do użytku ekologicznego. Zaplanowanie rębni złożonych (Rb IIIA) z zachowaniem buforu bez cięć w odległości ok. 25 m od granic użytku ekologicznego nie powinno wpłynąć negatywnie na cele ochrony określone w uchwale powołującej ten obiekt;

f) w „Prognozie…" przeanalizowano ewentualne oddziaływanie zaplanowanych zabiegów gospodarczych na chronione gatunki zwierząt, w tym w strefach ochrony bielika, orlika krzykliwego, bociana czarnego i kani rudej. W celu minimalizacji potencjalnie negatywnego wpływu realizacji zapisów PUL na chronione gatunki zwierząt, oprócz stosowania się do zapisów wynikających m.in. z ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r., poz. 2380), w przedmiotowym PUL wskazano poniższe zasady:
   - zgłaszać występowanie gatunków ptaków wymagających ochrony strefowej,
   - dostosować okres pozyskania drewna do terminów najmniejszego zagrożenia lęgów ptaków,
   - chronić drzewa dziuplaste,
   - pozostawiać martwe drewno,
   - uwzględniać gatunki biocenotyczne w planowanych składach gatunkowych,
   - preferować naturalne metody ochrony lasu.

   W oparciu o ww. zapisane w projekcie PUL zasady stwierdzono, że planowana na terenie Nadleśnictwa Manowo gospodarka leśna nie stwarza zagrożenia dla miejsc bytowania i żerowania, a tym samym populacji występujących tu zwierząt, w szczególności gatunków chronionych;

g) w „Prognozie…" przeanalizowano ewentualne oddziaływanie zaplanowanych zabiegów gospodarczych na chronione i rzadkie stanowiska gatunków grzybów i roślin. W celu minimalizacji potencjalnie negatywnego, krótkotrwałego oddziaływania cięć odnowieniowych i pielęgnacyjnych na chronione gatunki roślin, oprócz stosowania się do zapisów wynikających z rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408) oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409), w przedmiotowym PUL wskazano poniższe zasady:
   - zabezpieczać ostoje i stanowiska gatunków chronionych,
   - wykonywać zabiegi ochronne utrzymujące właściwy stan siedliska gatunków,
   - prowadzić monitoring stanowisk, ostoi i populacji gatunków,
   - prowadzić edukację w zakresie rozpoznawania gatunków chronionych i sposobów ich ochrony,
   - promować technologię prac związanych z prowadzeniem racjonalnej gospodarki leśnej umożliwiającą zachowanie ostoi i stanowisk gatunków chronionych,
   - pozostawiać fragmenty drzewostanów ze stanowiskami chronionych roślin,
   - zachować warunki wodne w ekosystemach podmokłych,
   - zabezpieczać stanowiska przed przypadkowym zniszczeniem.

W oparciu o ww. zasady zapisane w projekcie PUL stwierdzono, że planowana na terenie Nadleśnictwa Manowo gospodarka leśna nie stwarza zagrożenia dla pojedynczych osobników, jak i całych płatów gatunków chronionych;

h) dla siedlisk przyrodniczych zinwentaryzowanych w obszarach Natura 2000 oraz dla części siedlisk przyrodniczych poza tymi obszarami przyjęto typy drzewostanów, orientacyjne składy upraw oraz rodzaje rębni zgodnie z trójstronnym porozumieniem z dnia 23 sierpnia 2024 roku zawartego pomiędzy Dyrektorem Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku, Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Gdańsku i Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Szczecinie. W odniesieniu do poszczególnych siedlisk przyrodniczych poza siedliskowymi obszarami Natura 2000 w „Prognozie…" wskazano, iż:
   - kwaśne buczyny zinwentaryzowano na powierzchni 362,98 ha. Zaplanowane zadania dotyczące pielęgnowania drzewostanów na powierzchni 190,16 ha, będą miały pozytywny wpływ na jego zachowanie. Planowanie rębni złożonych na powierzchni 120,18 ha wynika z określonych na gruncie potrzeb odnowienia drzewostanów właściwymi dla siedliska gatunków drzew, z uwzględnieniem ładu przestrzennego i czasowego. Głównym zadaniem cięć rębnych jest stworzenie odpowiednich warunków do powstania i rozwoju młodego pokolenia. Bez wskazań gospodarczych pozostawiono 52,64 ha drzewostanów, na których zinwentaryzowano siedlisko. Taki sposób użytkowania nie spowoduje zaniku tego siedliska oraz zmniejszenia jego powierzchni, a wykonanie cięć zgodnie z zaleceniami ogólnymi przedstawionymi w programie ochrony przyrody przyczyni się do poprawienia niektórych parametrów struktury i funkcji, składających się na stan siedliska,
   - żyzne buczyny zinwentaryzowano na łącznej powierzchni 32,55 ha. Zaplanowane zadania dotyczące pielęgnowania drzewostanów na powierzchni 23,14 ha będą miały pozytywny wpływ na jego zachowanie. Planowanie rębni złożonych na powierzchni 4,07 ha wynika z określonych na gruncie potrzeb odnowienia drzewostanów bukowych z uwzględnieniem ładu przestrzennego i czasowego. Głównym zadaniem cięć rębnych jest stworzenie odpowiednich warunków do powstania i rozwoju młodego pokolenia. Bez wskazań gospodarczych pozostawiono 1,36 ha drzewostanów, na których zinwentaryzowano siedlisko. Taki sposób planowania zabiegów w tych drzewostanach nie wpłynie negatywnie na stan zachowania siedliska. Przedstawione w programie ochrony przyrody zalecenia formułowane na poziomie ogólnym w stosunku do sposobu wykonania pielęgnacji i cięć rębnych pozwolą polepszyć niektóre parametry struktury i funkcji,
   - siedlisko grądu subatlantyckiego zinwentaryzowano na łącznej powierzchni 114,70 ha. Rodzaje planowanych zadań dotyczą głównie pielęgnowania – 48,54 ha powierzchni drzewostanów, na których opisano siedlisko. Planowanie rębni złożonych na powierzchni 22,16 ha wynika z określonych na gruncie potrzeb odnowienia drzewostanów właściwymi dla siedliska gatunkami drzew, z uwzględnieniem ładu przestrzennego i czasowego. Głównym zadaniem cięć rębnych jest stworzenie odpowiednich warunków do powstania i rozwoju młodego pokolenia. Bez wskazań gospodarczych pozostawiono 30,87 ha drzewostanów, na których zinwentaryzowano siedlisko. Przedstawione w programie ochrony przyrody zalecenia formułowane na poziomie ogólnym w stosunku do sposobu wykonania pielęgnacji i cięć rębnych powinny polepszyć niektóre parametry struktury i funkcji,
   - kwaśne dąbrowy zinwentaryzowano na łącznej powierzchni 31,51 ha, z czego na powierzchni 18,83 ha zaplanowano pielęgnowanie drzewostanów. Pozostałą powierzchnię pozostawiono bez użytkowania. Taki sposób planowania zabiegów w tych drzewostanach nie wpłynie negatywnie na stan zachowania siedliska. Przedstawione w programie ochrony przyrody zalecenia formułowane na poziomie ogólnym w stosunku do sposobu wykonania pielęgnacji powinny polepszyć niektóre parametry struktury i funkcji,
   - bory i lasy bagienne zinwentaryzowano na łącznej powierzchni 92,62 ha. Wydzielenia z siedliskiem pozostawiono bez wskazań gospodarczych. Należy zauważyć, że pewien wpływ mogą mieć

wskazania gospodarcze zaplanowane w wyłączeniach wokół wydzieleń ze stwierdzonym siedliskiem przyrodniczym 91D0. Zaplanowanie rębni (Rb IB, Rb IIA, Rb IIIA, Rb IIIB, Rb IVD) z zachowaniem buforu bez cięć zupełnych w odległości ok. 25 m od wydzieleń ze stwierdzonym siedliskiem przyrodniczym 91D0 nie powinno wpłynąć negatywnie na stan zachowania siedliska,

- łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe zidentyfikowano na łącznej powierzchni 247,45 ha. Wydzielenia z siedliskiem pozostawiono bez wskazań gospodarczych. Należy zauważyć, że pewien wpływ mogą mieć wskazania gospodarcze zaplanowane w wyłączeniach wokół wydzieleń ze stwierdzonym siedliskiem przyrodniczym 91E0. Zaplanowanie rębni (Rb IB, Rb IIA, Rb IIIA, Rb IIIB, Rb IVD) z zachowaniem buforu bez cięć zupełnych w odległości ok. 25 m od wydzieleń ze stwierdzonym siedliskiem przyrodniczym 91E0 nie powinno wpłynąć negatywnie na stan zachowania siedliska.

Plan nie określa szczegółowych wskazań gospodarczych w granicach nieleśnych siedlisk przyrodniczych. W programie ochrony przyrody znalazły się ramowe zalecenia dotyczące ochrony tych siedlisk. Ogólnie można stwierdzić, że skupiają się one głównie na zachowaniu ich naturalnego charakteru. Planowane zabiegi gospodarcze w drzewostanach położonych w sąsiedztwie nieleśnych siedlisk przyrodniczych nie powinny negatywnie wpłynąć na ich stan zachowania.

Dnia 24 listopada 2025 r. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie przekazała do RDLP w Szczecinku uwagi do projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Manowo na okres od 01.01.2026 r. do 31.12.2035 r., które zostały częściowo uwzględnione. Należy nadmienić, że nie uwzględniono uwag RDOŚ w Szczecinie dotyczących zmiany identyfikacji siedliska przyrodniczego 7140 zapisanego w obowiązującym aneksie do Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Manowo na okres od 01.01.2016 r. do 31.12.2025 r. na siedlisko 91D0 (według opiniowanego projektu PUL dwa płaty oznaczone odpowiednio: 91D0_12 i 91D0_7). Dnia 9 grudnia 2025 r. RDLP w Szczecinku przekazała uzasadnienie nieuwzględnienia powyższych uwag, jednocześnie zadeklarowała, że Nadleśnictwo Manowo wykona zadania ochronne, które zostaną określone w planie zadań ochronnych sporządzanym obecnie przez RDOŚ w Szczecinie dla obszaru Natura 2000 Dolina Radwi, Chocieli i Chotli PLH320022. Ponadto w przypadku zaleceń usunięcia drzewostanu na przedmiotowych płatach siedliska przyrodniczego, po realizacji zadań ochronnych zostaną dokonane zmiany kategorii gruntu leśnego na nieużytek.

Mając na względzie powyższe, nie wnoszę uwag do przedłożonego projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Manowo na okres od 01.01.2026 r. do 31.12.2035 r.

wz. Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie
Drugi Zastępca Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Szczecinie
Andrzej Miluch
/- dokument podpisany cyfrowo/

adresat – PURDE